ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“
село Ябълково, общ. Димитровград, ул. „Васил Левски“ № 24;
тел.:0886294445; e-mail: info-2602016@edu.mon.bg;

УТВЪРЖДАВАМ

ДИРЕКТОР

Деси[redacted]а

/ Заповед № 313/14.09.2026г./

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

ОУ „Васил Левски”- с. Ябълково

ВЪВЕДЕНИЕ:

Основно училище „Васил Левски“- с. Ябълково е училище с 184-годишна история, което се стреми да гради обществен авторитет със всеки свой випуск от успешно завършващи ученици. Като образователна институция училището има за цел да предоставя на своите възпитаници високо качество на обучение в условията на оптимална, развиваща среда. Определящ фактор за постигане на тази цел е формирането на една активна, обединена училищна общност, споделяща единни принципи и ценности. Приемането на идеята за общност се налага като водещ принцип в дейността на училището.

Установен факт е, че успешни училищни общности са възможни само при наличието на ясно дефинирани правила за поведение и взаимодействие между отделните техни членове. Тези правила се основават на високо ниво на сътрудничество, взаимно уважение и зачитане на индивидуалните различия. Грижата за другия и общността като цяло, съчетани с академични интереси и стремеж към постижения могат да дадат този облик на едно съвременно училище, към който всички ние се стремим.

Настоящият Етичен кодекс формулира ценностите и задава правилата за взаимодействие и общуване, споделяни от училищната общност в Основно училище „Васил Левски“- с. Ябълково .

ГЛАВА 1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. Членовете на училищната общност в Основно училище „Васил Левски“- с. Ябълково – ученици, учители, служители и родители имат право на училище, в което безопасността и сигурността са най-важни.

Чл.2. Всеки член на общността е отговорен да съдейства и спомага за създаването на благоприятна и окуражаваща среда за пълноценно учене и личностно развитие.

Чл.3. Основна цел на настоящия Етичен кодекс е да формулира принципи и ценности, които да обединят общността на едно демократично училище. Неговото ***предназначение*** е да формира култура на общуване, споделяна от всички нейни членове.

Чл.4. Участниците в училищната общност на ОУ „Васил Левски“ приемат и се стремят към следните общи ценности:

- Толерантност и разбиране;
- Доверие и състрадание;
- Уважение и грижа;
- Отговорност и лоялност;
- Вежливост и коректност;
- Честност и справедливост;

Чл.5. В своите дейности и взаимоотношения, участниците в училищната общност на ОУ „Васил Левски“ се ръководят от следните общи принципи:

- Всеки човек има уникална стойност, която трябва да бъде уважавана и зачитана.
- Всеки има право на свобода на словото и убежденията, доколкото това не нарушава същото право у другите.
- Всеки има право на реализация, доколкото това не нарушава същото право у другите.
- Всеки има право да защитава своите интереси, доколкото това не противоречи на интересите на общността.
- Всички членове на общността спазват върховенството на закона и създадените от самата нея правила.

ГЛАВА 2. УЧАСТНИЦИ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Раздел 1. УЧЕНИЦИ

Чл.6. Училищната общност в ОУ„Васил Левски“ споделя и работи за спазване на убеждението, че:

- Детството е изключително важен период от живота на човека.
- Семейството е най- естествената среда за развитието на детето.
- Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност. На всяко дете е гарантирано правото на:

  - свобода на изразяване на мнение;

  - свобода на мисълта, съвестта и религия при спазване законите на страната - формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.
- Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващи неговото достойнство, методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
- Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.
- Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.
- Всяко дете има право във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите му.
- Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл.7. От учениците в ОУ „Васил Левски“ се очаква да спазват следните норми на етично поведение:

1) Да проявяват самоуважение и уважение към другите и да поемат отговорност за собственото си поведение.
2) Да познават и спазват приетите правила и реда в училище
3) Да не пречат на останалите при упражняване на техните права и задължения.
4) Да не използват груб език, обидни думи и злепоставяне на съученици, учители и родители.
5) Да не допускат насилие и тормоз в общуването си с околните.
6) Да се стремят към разбиране, толерантност и подкрепа спрямо различните хора, включително спрямо учениците със специални образователни потребности.
7) Да приемат за първостепенно свое задължение в училище обучението, а не забавлението.
8) Да не провокират конфликти с останалите и да се стремят да ги предотвратяват, съобразно възможностите си и разписаните правила в училище.
9) Да се стремят към постижения, без да се отнасят пренебрежително или подигравателно към постиженията на другите.
10) Да проявяват внимателно и грижовно отношение към по-малките ученици
11) Да търсят решение на проблемите, като се обръщат за съдействие към родителите си, класния ръководител, училищния психолог/педагогически съветник и училищното ръководство.

12) Да идват в училище в приличен и чист външен вид и да не демонстрират материалните възможности на родителите си пред останалите.

13) Да пазят училищното имущество, което е публична собственост така, както пазят личните си вещи.

14) Да се грижат се за чистотата в училище и извън него и да опазват околната среда.

15) Да определят и приемат заедно Харта на етичните правила, която да стои на видно място във всяка класна стая.

Чл.8. Учениците да не нарушават гражданските права на други хора, включително съученици, учители, служители и родители като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии без тяхно знание и съгласие,.

Чл.9. Учениците, като част от училищната общност приемат да спазват следните правила за безопасно поведение в Интернет и етично използване на социалните мрежи:

1) Да не снимат и публикуват клипове, в които има обидно съдържание за учители, ученици, служители и родители.

2) Да не качват снимки или колажи, които уронват достойнството на други хора – деца или възрастни.

3) Да не публикуват информация за други хора – деца или възрастни, която не отговаря на истината или има подвеждащ характер.

4) Да не използват груби и обидни думи и особено заплахи към с други хора – деца или възрастни.

5) Да не влизат в непознати и съмнителни сайтове, които нямат връзка с учебния процес без знанието и разрешението на родителите или учителите.

6) Да не отговарят на запитвания на непознати лица по Интернет, да създават контакти с тях, да се срещат с тях и непременно да уведомяват родителите си или учители за всеки подобен случай.

7) Да не качват и споделят каквато и да е лична информация, на който и да е сайт без позволение на родител. /Личната информация включва име, адрес, телефонен номер, години, училището, в което учим и др./

8) Да не поставят снимки в Интернет със свободен достъп на видимост без предварително одобрение от родител.

9) Да не отварят e-mail от непознат адрес и никога да не отговарят на такива писма.

10) Да не правят нищо, за което ги е помолил някой, с когото са се запознали онлайн, без да го обсъдят с родителите си или с учители.

Чл.10. За нарушение на нормите, записани в чл.7, чл.8 и чл.9 учениците носят отговорност съгласно разпоредбите на Правилника за дейността на училището.

Чл. 11. За нарушение на правата им, спрямо нормите, записани в настоящия Етичен кодекс, учениците подават устни сигнали до класния ръководител и училищното ръководство, когато тези нарушения са извършени от ученици. Уведомените лица провеждат проучване по случая и при установяване на действително нарушение провеждат разговори със страните, като предприемат мерки за отстраняване на нарушението и/или налагане на санкции съгласно Правилника на училището.

Чл.12 За нарушение на правата им, спрямо нормите, записани в настоящия Етичен кодекс, учениците чрез своите родители могат да подадат писмен сигнал до Етичната комисия на ОУ „Васил Левски“, когато тези нарушения са извършени от възрастен – учител, служител или друг родител. Етичната комисия, съгласно регламента си за работа взема отношение по случая, както е посочено в Глава 4.

Раздел 2 УЧИТЕЛИ И СЛУЖИТЕЛИ

Чл.13. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите имат следните морални отговорности **към учениците**:

1) Да основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

2) Да създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическо развитие на детето.

3) Да подкрепят правото на детето за свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

4) Да осигуряват на децата със специални образователни потребности равни възможности за достъп до образование.

5) Да не дискриминират децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите им.

6) Да изпълняват задълженията си по Закона за закрила на детето като :

- познават симптомите на насилие (физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване) ;
- при съмнения за насилие уведомяват органите за закрила на детето ;
- когато до тях достигне информация за насилие над дете и за ситуации, които представляват заплаха за здравето и сигурността му, са длъжни да информират органите за закрила на детето.

Чл.14. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите имат следните морални отговорности **към семейството**:

1) Да зачитат достойнството на всяко семейство, неговата култура, обичаи, език и убеждения.
2) Да зачитат ценностите на семейството и правото му да взема решения за своите деца.
3) Да информират семейството за всички решения, свързани с детето им и при необходимост да го включват във вземането на такива решения.
4) Да общуват със семейство в дух на сътрудничество, взаимно уважение.
5) Да не използват служебните си отношения със семейството за лично облагодетелстване.
6) Да осигуряват конфиденциалност на информацията и зачитат правото на семейството на личен живот, с изключение на случаи, нарушаващи правата на детето.

Чл.15. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите и служителите имат следните морални отговорности **към колегите си:**

1) Да проявяват уважение и коректност, като не допускат поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.
2) Да уважават мнението на колегите си и се съобразяват с правото им на личен живот.
3) Да предотвратяват конфликтни ситуации помежду си, като е недопустимо възникване на конфликт между тях в присъствието на външни лица.
4) Да се стремят да не оставят съмнение за сексуален тормоз спрямо свои колеги.
5) Да представят честно, открито и аргументирано проблемите си пред своя пряк ръководител.
6) Да дават личен пример на учениците, а ръководителите – на своите подчинени със своето лично поведение и чувство за отговорност
7) Да се отнасят отговорно към повереното им имущество.
8) Професионалното и личното поведение на учителите и служителите са несъвместими с корупционни прояви от всякакъв формат.

Чл.16 В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите и служителите имат следните морални отговорности **към обществото:**

1) Да работят за утвърждаване авторитета на училището, като се въздържат от действия, които биха уронили престижа на професията.
2) Да работят в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и се противопоставят на тези, които го нарушават.
3) Да опазват данните и личната информация за учениците и всички посетители на училището, станали им известни при или по повод изпълнението на служебните им задължения.

Чл.17. За нарушение на правата си спрямо нормите, записани в настоящия Етичен кодекс учителите и служителите могат да се обърнат към Етичната комисия на ОУ „Васил Левски“ при спазване на съответния ред.

Раздел 3. РОДИТЕЛИ

Чл. 18. Семейството е доминиращ фактор, който осигурява условия за развитие на детето. То трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения и да възпитава детето в дух на отговорност, уважение, толерантност и ненасилие.

Чл.19. Родителите имат грижа да окуражават децата си активно да участват в училищния живот, но в същата степен и да ги насърчават винаги да спазват общите правила.

Чл.20. Родителите приемат, че всички деца са равни и имат еднакви права. Фаворизирането на собственото дете в ущърб на останалите в учебно-възпитателния процес не може да бъде толерирано от общността.

Чл.21. Родителите като част от училищната общност, се стремят да работят в сътрудничество с учителите и ръководството на училището както в интерес на своето дете, така и в интерес на останалите деца и училището като цяло.

Чл.22 Родителите нямат право да решават каквито и да е проблеми с чуждо дете в отсъствие на негов родител. Саморазправата е абсолютно недопустима!

Чл.23. Родителите носят отговорност за поведението на децата си и ги учат сами да поемат отговорност за последствията от поведението им.

Чл.24. Родителите зачитат професионалната компетентност на учителите, техните права и лично достойнство.

Чл.25. Родителите не злепоставят учителите и не изказват критика към тях в присъствие на децата си.

Чл.26. Родителите не предявяват претенции към учителите относно учебната програма и други регламенти в училище, които имат общозадължителен характер за цялата образователна система.

Чл.27. Родителите имат отговорност към поведението на децата си в Интернет пространството. Те трябва да насочват децата си как резултатно да търсят информация в Мрежата, как да я оценяват критически, как да развиват навици за общуване във виртуалното пространство и да наложат правила за пребиваването в него.

Чл.28. За нарушение на правата си спрямо нормите, записани в настоящия Етичен кодекс родителите могат да се обърнат към Етичната комисия на ОУ „Васил Левски“ при спазване на съответния ред.

ГЛАВА 3. ЛИЧНО И ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Раздел 1. ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 32. При изпълнение на служебните си задължения и в обществения живот учителите, служителите и училищното ръководство следват поведение, което не уронва престижа на училището като:

1) Не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.
2) Стремят се да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им полагат усилия да ги преустановят, запазвайки спокойствие и контрол над поведението си.
3) Спазват благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представляват.
4) Не участват в скандални прояви, с които биха могли да накърнят престижа на училището или достойнството на другите.
5) Уважават и зачитат правото на мнение на останалите и спазват училищните разпоредби.
6) Поставят пред своя ръководител проблемите, с които се сблъскват в процеса на работата, спазвайки добрия тон и колегиални отношения.
7) Противодействат на корупционни прояви и на други неправомерни действия в училището.

Чл.33. Учителите, служителите и училищното ръководство не допускат да бъдат поставени във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да приемат подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения, на техните решения или да нарушат професионалния им подход по определени въпроси.

Чл.34. Учителите, служителите и училищното ръководство не могат да упражняват дейности, посочени в законодателството като несъвместими с техните задължения и отговорности, както и да получават доходи от такива дейности.

Раздел 2. ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.35. Учителите и служителите са длъжни да спазват служебната йерархия и стриктно да изпълняват актовете и заповедите на висшестоящите органи.

Чл.36. Учителите и служителите са длъжни да бъдат лоялни към работодателя, като не злоупотребяват с неговото доверие и не разпространяват поверителни за него сведения, както и да пазят доброто име на училището.

Чл.37. Учителите и служителите са длъжни да спазват вътрешните правила, приети в училището и да изпълняват трудовите си задължения.

Чл.38. Учителите и служителите са длъжни да уважават чуждото мнение и правото на избор и позиция, които не съвпадат с техните.

Чл.39. Учителите и служителите не трябва да изразяват лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на учебното заведение.

Чл.40. Учителите и служителите не трябва да позволяват да бъдат поставяни или да изглеждат поставени в положение на зависимост от когото и да било. Те също не трябва да вършат работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Чл.41. Учителите и служителите опазват повереното им имущество с грижата на добър стопанин и не допускат използването за лични цели.

Чл.42. Учителите и служителите информират своевременно непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество.

Чл.43. Учителите и служителите в изпълнение на заеманата длъжност, трябва да осигурят ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са им поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл.44. Учителите, служителите и училищното ръководство трябва да извършват необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която са отговорни или им е известна. Те използват данните и документите в училище единствено по повод изпълнение на служебните си задължения и при спазване правилата за защита на информацията.

Раздел 3. КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.45. Конфликт на интереси възниква, когато учителят или служителят има личен интерес, който му влияе до толкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебни задължения.

1) Учителите и служителите трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт са длъжни да информират веднага директора на училището.
2) Учителите и служителите не могат да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване.
3) Учителите и служителите не трябва да допускат възможност друг да ги постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

- неспазване на действащото законодателство;
- неспазване на вътрешноучилищните документи;
- действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
- грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица; проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;

- прояви на накърняване на авторитета на други учители, служители и работници и на престижа на учебното заведение, допуснати във и извън училището;
- прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняване на интересите на други лица.

2. Наблюдението и докладването на посочените нарушения да се извършват по две направления:
   - ✓ **вътрешно докладване** – от педагогическия и непедагогическия персонал;
   - ✓ **външно докладване** – от родители, граждани, представители на институции и фирми.

3. Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират във входящия дневник – регистър.

4. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището, назначена със заповед на директора.

5. Комисията е в състав:
   председател: Десислава Джангозова – директор;
   педагогическия персонал: Денка Андреева – ст. учител в НЕ;
   непедагогическия персонал: Галина Тенчева – чистач.

6. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

7. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

8. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1.

9. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от постъпването му.

10. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

11. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.

12. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за взети дисциплинарни мерки по Кодекса на труда.

13. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

14. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и настоящите Вътрешни правила.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящият Етичен кодекс на училищната общност е изготвен в съответствие с чл. 175, ал. 1 от ЗПУО и е задължителен за всички нейни членове – ученици, учители, служители и родители.

§ 2. Всички ученици, учители, служители и родители в училището се запознават с настоящия Етичен кодекс в началото на всяка учебна година.

§ 3. Отклоненията на нормите на настоящия кодекс водят до санкциите, предвидени в Закона за предучилищното и училищно възпитание, Кодекса на труда и Правилника за дейността на ОУ „Васил Левски“.

§ 4. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване, в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото.